МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЖИТОМИРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРОЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра туризму

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан факультету
_____ Опалов О. А.
"31" серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«МІЖНАРОДНИЙ ТА РЕГІОНАЛЬНИЙ РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ»

галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
спеціальність 242 «Туризм»
освітній ступінь перший (бакалаврський)
освітня програма «Туризм»
вид дисципліни обов'язкова
мова навчання українська

Пролонговано: на 2021/2022 н. р., протокол засідання кафедри №__ від "___" _____2021 р.
_____ _____ "___" _____ 2021 р.
підпис ПІБ
на 2022/2023 н. р., протокол засідання кафедри №__ від "___" _____2022 р.
_____ _____ "___" _____ 2022 р.
підпис ПІБ
на 2023/2024 н. р., протокол засідання кафедри №__ від "___" _____2023 р.
_____ _____ "___" _____ 2023 р.
підпис ПІБ

Розробники: Чернишова Т. М., к. б. н., доцент кафедри туризму

УХВАЛЕНО
Завідувач кафедри туризму
_____ І. К. Нестерчук
протокол № 1 від "28" серпня 2020 р.

ПОГОДЖЕНО
Гарант освітньої програми "Туризм"
_____ І. К. Нестерчук
"28" серпня 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Навчально-методичною комісією
факультету економіки та менеджменту
протокол № 1 від «31» 08 2020 р.
_____ голова НМК Прокопчук О.А.

1. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є сформувати у студентів теоретичні знання і практичні навички у сфері знань про туристичні ринки світу, регіону та країни, що передбачає ознайомлення з різноманітними туристичними формальностями для виїзду українців закордон та прийняття іноземців нашою державою, туристичної ситуації та політики окремих держав і регіонів світу, географією туристичних ринків світу та перспективами розвитку стратегічно важливого для нашої держави міжнародного туризму.

Цілі дисципліни студент повинен навчитися проводити сегментацію туристичного ринку за різними критеріями; оцінювати вплив туристичної галузі на економіку регіону та країни; проаналізувати розподіл і рух туристичних потоків у межах України та у світі; проводити розрахунок собівартості туристичного продукту; розробляти тури; аналізувати ринок туристичних послуг; опрацьовувати законодавчі і нормативні акти, статистичну інформацію, навчальну літературу періодичних видань.

2. Обсяг навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма</td><td>заочна форма</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td>Галузь знань
24 «Сфера обслуговування»</td><td colspan="2">обов'язкова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="6">Спеціальність
242 «Туризм»</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів –2</td><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне завдання</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td>5-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="12">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійна робота студента – 5</td><td rowspan="12">Освітній ступінь:
бакалавр</td><td>22 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>8 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>98 год.</td><td>138 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:</td></tr>
<tr><td colspan="2">екзамен</td></tr>
</table>

3. Передумови для вивчення дисципліни

Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:
студент повинен **знати**:
основні поняття з туризмознавства, туроперейтинга, географії туризма;
структуру персонального комп'ютера.

студент повинен **вміти**:
працювати з науковою-методичною літературою;
використовувати основні прийоми роботи на персональному комп'ютері;
працювати з програмами Microsoft Word та Power Point;
виконувати пошук даних у мережі Інтернет.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

РН 10	Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна)
РН 19	Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із компетентностями

Компетентності	**Програмні результати навчання**	
	РН10	РН19
СК01	+	
СК02		+
СК05	+	

СК 01 Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

СК 02 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК 05 Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид заняття	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць, год.	Максимальна кількість балів
Лекції	0,19	22	4,2
Практичні заняття	1,2	30	36
Самостійна робота	0,08	98	7,8
Модульна контрольна робота*	12	1	12
	Разом:	-	60

*На модульні контрольні роботи передбачити кількість балів, яка складає не менше 20% від максимальної кількості балів, які студент може отримати під час поточного контролю за накопичувальною системою (60 балів).

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60% від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

Порогові рівні оцінок за результатами навчання

Шифр результату навчання	Вид заняття	Мінімальна кількість балів (репродуктивний рівень)**	Максимальна кількість балів (творчий рівень)
		36	60
РН10	Лк 1-15; Пр 1, 2, 3, 6,7, 12-21 СР (ЗМ1, ЗМ2)	16	20
РН19	Лк 1-15; Пр 4-5, 8-11, 12-21 СР (ЗМ1, ЗМ2)	12,8	28
РН10, РН19	МКР	7,2	12
	Разом:	36	60

**Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається тим, що студент має певні знання, передбачені в робочій програмі навчальної дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/ розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних/ контрольних/ індивідуальних завдань, значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.

Максимальна кількість балів становить 60. Мінімальна кількість балів, набраних студентом, складає 60 % від максимальної кількості балів, отриманих під час вивчення дисципліни – 36 балів.

7. Засоби діагностики результатів навчання та форми поточного й підсумкового контролю

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену. Екзаменаційні завдання охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Екзаменаційні завдання мають теоретичне та практичне спрямування та передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці й дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Студент не може бути допущений до складання екзамену, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю, відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів. Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової перевірки успішності, дорівнює 60.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих студентом у випадку складання екзамену, дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за відповіді на екзаменаційні питання, що округлені до цілого числа.

Підсумкова оцінка з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих під час екзамену та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

8. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи ринку туристичних послуг

Т1 Вступ до вивчення ринку туристичних послуг

Т2 Сутність, структура та функції ринку туристичних послуг

Т3 Історія формування ринку туристичних послуг

Т4 Методичні засади дослідження ринку туристичних послуг

Змістовний модуль 2. Організація міжнародного та регіонального ринку туристичних послуг

Т5 Геопросторова організація туристичного процесу

Т6 Характеристика туристичного бізнесу в Україні

Т7 Характеристика міжнародного ринку туристичних послуг

Т8 Моніторинг діяльності туристичних підприємств

Т9 Організаційно-економічні умови діяльність туристичних підприємств як засіб реалізації зовнішньо- економічного курсу України

9. Теми лекцій

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи ринку туристичних послуг				
1	Т1	Вступ до вивчення ринку туристичних послуг	2	2
2	Т2	Сутність, структура та функції ринку туристичних послуг	2	
3	Т3	Історія формування ринку туристичних послуг	2	
4	Т4	Методичні засади дослідження ринку туристичних послуг	4	
Змістовий модуль 2. Організація міжнародного та регіонального ринку туристичних послуг				
5	Т5	Геопросторова організація туристичного процесу	4	2
6	Т6	Характеристика туристичного бізнесу в Україні	2	
7	Т7	Характеристика міжнародного ринку туристичних послуг	2	
8	Т8	Моніторинг діяльності туристичних підприємств	2	
9	Т9	Організаційно-економічні умови діяльність туристичних підприємств як засіб реалізації зовнішньо- економічного курсу України	2	
		Разом:	**22**	**4**

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи ринку туристичних послуг			
1-3	Сутність, структура та функції ринку туристичних послуг.	4	
4	Історія формування ринку туристичних послуг	2	
5-8	Дослідження ринку туристичних послуг	4	
	Разом за модуль 1:	10	2
Змістовий модуль 2. Організація міжнародного та регіонального ринку туристичних послуг			
9-11	Характеристика туристичного бізнесу в Україні.	2	2
12-14	Аналіз ринку туристичних послуг країн Європи	6	
15-16	Характеристика світового ринку туристичних послуг	4	2
17-18	Напрями основних туристичних потоків за регіонами світу	4	2
19-20	Умови та чинники функціонування національного ринку туристичних послуг	2	
21	Міжнародні, регіональні та національні показники розвитку сфери туризму	2	
	Разом за модуль 2:	20	6
	Разом:	**30**	**8**

11. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи ринку туристичних послуг			
1	Внутрішні чинники формування національного туристичного ринку.	5	9
2	Зовнішні чинники формування національного туристичного ринку.	5	9
3	Класифікація туристичних ринків в залежності від мети подорожі	10	9
4	Класифікація туристичних ринків за державною ознакою.	5	10
5	Типи національних туристичних ринків	5	10
6	Структура світового ринку.	8	10
7	Модель реалізації компонентного системно-структурного просторово-часового аналізу регіонального туристичного ринку.	10	10

	Разом за модуль 1:	48	67
Змістовий модуль 2. Організація міжнародного та регіонального ринку туристичних послуг			
8	Сегментування туристичного ринку..	10	9
9	Територіальна структура туристичного ринку	5	8
10	Ієрархічні рівні геопросторової організації туризму	5	8
11	Механізм формування та функціонування місцевого туристичного ринку	10	9
12	Міжнародні класифікаційні групи послуг	5	9
13	Комплексний аналіз національного туристичного ринку.	5	10
14	Державне регулювання туристичної сфери.	5	9
15	Класифікація умов і чинників, їх вплив на формування попиту та послуги туризму.	5	9
	Разом за модуль 2:	50	71
	Разом:	**98**	**138**

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Лекційні заняття і практичні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами та дошками, що дозволяє використання презентацій.

13. Рекомендовані джерела інформації

а) законодавство.

1. Закон України «Про туризм»
2. Закон України «Про порядок виїзду з України і в Україну громадян України»// Відомості Верховної Ради України
3. Закон України "Про зовнішньоекономічну діяльність"

б) основна.

1. Гонтаржевська Л.І. Ринок туристичних послуг в Україні: Навчальний посібник. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. – 180 с.
2. Заблоцька Р.О. Світовий ринок послуг. – К.: Знання України, 2003. – 280 с.
3. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти / О.О. Любіцева. — 2-ге вид., перероб. та доп. — К.: Альтерпрес, 2003.
4. Мальська М. Я. Туристичний бізнес: теорія і практика: Навч. посіб. / М.Я. Мальська, В.В. Худо. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 424 с.
5. Мальська М. Я.Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. / М.Я. Мальська, В.В. Худо, В.І. Цибух — К.: Центр навчальної літератури, 2004.
6. Пестушко В. М. Український туризм у контексті глобалізації: сучасний стан і перспективи / В.М. Пестушко // Географія та основи економіки. – 2015. - No 7. – С. 257 -265.
7. Туризмологія: концептуальні засади теорії туризму [Текст] : монографія / керівники проекту: В. С. Пазенок, В. К. Федорченко. –Київ : Академія, 2013. –368с.
8. Туристичне краєзнавство І. К. Нестерчук, Г. Л. Махорін, С. В. Тищенко,Т. М. Чернишова. Навчальний посібник.-Житомир: Вид. ПП «Рута», 2019. 188с.
9. Чернишова Т. М. Особливості розвитку агротуристичного продукту Житомирського регіону (на прикладі агросадиби «Поліська хата») / Географія та туризм: Наук. зб. наук. КНУ

ім. Тараса Шевченка. – К., 2019.– Вип. 51. – С. 45 – 51.

10. Чернишова Т. М. Аналіз туристичних потоків на території Житомирської області // Туризм: міжнародний досвід та національні пріоритети: матеріали І Всеукр. наук.-практ. конф., 26 травня 2017р. – Житомир: Вид-во ФОП Євенок О. О., 2017. – С. 151-155.

11. Школа І.М., Ореховська Т.М., Козменко І.Д., Лошенюк І.Р., Кравчук Р.В. Менеджмент туристичної індустрії. – Чернівці: Зелена Буковина, 2005. – 596с.

в) додаткова

1. КифякВ.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В.Ф. Кифяк. - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.

2. Сокол Т.Г. Основи туризмознавства : навчальний посібник / Т.Г. Сокол. - К.: ЗАТ "Слов'янський дім", 2006. - 76 с.

3. Дядечко Л.П. Економіка туристичного бізнесу / Л.П. Дядечко // К.: Центр учбової літератури, 2007. - 224 с.

4.Ковальчук С.В. Поняття туристичного ринку та особливості його функціонування / С.В. Ковальчук, В.В. Миколишина // Вісник Хмельницького національного університету. – Серія: Економічні науки.– 2011.– No6, Т. 4. – С. 60–65.

5. Косар Н. Дослідження розвитку туризму в умовах кризи / Н. Косар, Н. Кузьо // Актуальні проблеми економіки. – 2016. - No2 (176), С. 115-125

6. Фролова Г.І. Організаційні засади маркетингових досліджень у сфері туризму / Г.І. Фролова, В.Ю. Фролова // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2014.– No3. – С. 52–56.

Інформаційні ресурси

1. UNWTO World Tourism Barometr [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mkt.unwto.org/barometer

2. UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www2.unwto.org/

3. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/eurostat

4. Entrepreneurship [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

5. Адміністрація Державної прикордонної служби України [Електроннийресурс]. – Режим доступу: https://dpsu.gov.ua/

6. Головне управління статистики у м. Києві [Електроннийресурс]. – Режимдоступу: http://www.kiev.ukrstat.gov.ua/

7. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/